# ВИСНОВОК
## Міністерства юстиції України
## за результатами правової експертизи
## проєкту Закону України «Про організацію суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом»

**Загальна підсумкова оцінка: відповідний із зауваженнями щодо недотримання вимог нормопроєктувальної техніки.**

**Розробник**
Міністерство з відновлення, інфраструктури та транспорту України.

**Правові підстави прийняття (схвалення) акта**
Стаття 93 Конституції України, відповідно до якої право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить, зокрема, Кабінету Міністрів України.

**Антикорупційна експертиза**
У проєкті Закону відсутні корупціогенні фактори.

**Оцінка відповідності проєкту акта законодавства Конституції та законам України, іншим актам законодавства**
Відповідний (чек-лист 1).

**Оцінка відповідності проєкту акта законодавства принципу недискримінації (антидискримінаційна експертиза)**
Відповідний (чек-лист 2).

**Оцінка відповідності проєкту акта законодавства вимогам нормопроєктувальної техніки**
Невідповідний (чек-лист 3).

**Оцінка відповідності проєкту акта законодавства принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків**
Відповідний (чек-лист 4).

**Оцінка відповідності проєкту міжнародного договору України, який пропонується схвалити (підписати) згідно з проєктом акта законодавства, Конституції та законам України**
Проєкт Закону не є проєктом акта законодавства, яким пропонується схвалення (підписання) проєкту міжнародного договору України (чек-лист 5).

**Правову експертизу проведено**
Управління цивільного та комерційного права Департаменту приватного права.

**Міністр юстиції України** **Денис МАСЛОВ**

Богдан Пацюченко 2711744

СЕД АСКОД
**Міністерство юстиції України**
№ 128966/155091-26-26/8.1.4 від 31.08.2026
Підписувач Маслов Денис Вячеславович
Сертифікат 514B5C86A1E5DA11040000003D0AB001F07AF305
Дійсний з 17.07.2026 20:07:14 по 17.07.2028 20:07:14

Чек-лист 1

**Оцінка відповідності проєкту Закону України «Про організацію суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом» Конституції та законам України, іншим актам законодавства**

**Підсумкова оцінка: відповідний.**

**Критерії оцінки:**

| | | |
|---|---|---|
| **1** | ***Проєкт акта відповідає Конституції України*** | так |
| **2** | ***Проєкт акта відповідає чинним міжнародним договорам України, стандартам Ради Європи у сфері демократії, верховенства права та прав людини, положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод з урахуванням практики Європейського суду з прав людини***<br>*Висновок щодо відповідності положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини додається* | так |
| **3** | ***Проєкт акта відповідає законам України / узгоджується із законами України*** | так |
| **4** | ***Проєкт акта відповідає актам Президента України / узгоджується із актами Президента України*** | – |
| **5** | ***Проєкт акта узгоджується з актами такої ж юридичної сили*** | так |
| **6** | | |

Чек-лист 2

**Оцінка відповідності проєкту Закону України «Про організацію суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом» принципу недискримінації (антидискримінаційна експертиза)**

**Підсумкова оцінка: відповідний.**

**Критерії оцінки:**

| | | |
|---|---|---|
| **1** | ***При підготовці проєкту акта:*** | |
| 1.1 | забезпечено відсутність положень, які створюють ситуацію, за якої особа та/або група осіб за ознаками<br>раси,<br>кольору шкіри,<br>політичних, релігійних та інших переконань,<br>статі, віку, інвалідності,<br>етнічного та соціального походження, громадянства,<br>сімейного та майнового стану,<br>місця проживання, мовними ознаками,<br>іншими ознаками,<br>які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, | так |

| | | |
|---|---|---|
| | встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними | |
| 1.2 | забезпечено відсутність положень щодо дискримінації з боку державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, юридичних осіб публічного та приватного права, а також фізичних осіб у формі:<br>прямої дискримінації;<br>непрямої дискримінації;<br>підбурювання до дискримінації;<br>пособництва у дискримінації;<br>утиску | так |
| 1.3 | дотримано принципу недискримінації у сфері громадсько-політичної діяльності; державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; правосуддя; трудових відносин, у тому числі застосування роботодавцем принципу розумного пристосування; охорони здоров'я; освіти; соціального захисту; житлових відносин; доступу до товарів і послуг; інших сферах суспільних відносин, а саме – забезпечено:<br>рівність прав і свобод осіб та/або груп осіб;<br>рівність перед законом осіб та/або груп осіб;<br>повагу до гідності кожної людини;<br>рівні можливості осіб та/або груп осіб | так |
| **2** | ***Запропоновані проєктом акта позитивні дії мають правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, спрямовану на усунення юридичної чи фактичної нерівності у можливостях для особи та/або групи осіб реалізовувати на рівних підставах права і свободи, надані їм Конституцією і законами України*** | так |
| **3** | ***Внаслідок прийняття акта неможливе в короткостроковій або довгостроковій перспективі погіршення/ послаблення:***<br>***забезпечення рівності прав і свобод осіб та/або груп осіб;***<br>***забезпечення рівності перед законом осіб та/або груп осіб;***<br>***поваги до гідності кожної людини;***<br>***забезпечення рівних можливостей осіб та/або груп осіб*** | так |

Чек-лист 3

## Оцінка відповідності проєкту Закону України «Про організацію суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом» вимогам нормопроєктувальної техніки

**Підсумкова оцінка**: **невідповідний.**

**Критерії оцінки:**

| | | |
|---|---|---|
| **1** | ***Проєкт акта відповідає вимогам нормопроєктувальної техніки*** | ні |
| 1.1 | чи відповідає назва проєкту акта його змісту | |

| | | |
|---|---|---|
| 1.2 | чи відповідає проєкт акта вимогам щодо виду нормативно-правового акта | |
| 1.3 | чи дотримано вимог щодо вичерпності охоплення кола питань, що належать до предмета правового регулювання проєкту акта | |
| 1.4 | чи не виходить зміст проєкту акта за межі предмета його правового регулювання | ні |
| 1.5 | чи дотримано вимог щодо зменшення до мінімуму кількості актів з одного питання | |
| 1.6 | чи дотримано вимог щодо неприпустимості повтору нормативних положень, визначених раніше прийнятими актами | |
| 1.7 | чи дотримано вимог щодо узгодженості положень проєкту акта з актами законодавства | ні |
| 1.8 | чи дотримано вимог внесення змін до актів законодавства, визнання їх такими, що втратили чинність, або скасування | |
| 1.9 | чи дотримано вимог правил нормопроєктувальної техніки щодо посилань на інші акти законодавства | |
| 1.10 | чи дотримано вимог щодо написання найменувань органів державної влади, інших державних органів, підприємств, установ та організацій | |
| 1.11 | чи дотримано вимог щодо зазначення джерел опублікування актів законодавства | |
| 1.12 | чи є проєкт акта логічно послідовним з точки зору викладу тексту акта | ні |
| 1.13 | чи дотримано вимог щодо взаємозв’язку нормативних положень та структури проєкту акта | ні |
| 1.14 | чи дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проєкту акта | ні |
| 1.15 | чи дотримано вимог щодо неприпустимості в проєкті акта суперечності смислового плану | ні |
| 1.16 | чи дотримано вимог щодо термінології нормативно-правового акта | ні |
| 1.17 | чи дотримано вимог стосовно стилю і викладу тексту проєкту | |
| 1.18 | чи дотримано вимог щодо правил застосування слів іноземного походження | |
| 1.19 | чи дотримано вимог щодо відсутності в проєкті акта значної кількості винятків із загальних правил | |
| 1.20 | чи дотримано інших вимог нормопроєктувальної техніки | ні |

**Обґрунтування зазначених невідповідностей (неузгодженостей):**

| № з/п | Положення проєкту акта | Обґрунтування невідповідності (неузгодженості) | Пропозиція щодо усунення невідповідностей (неузгодженостей) |
|---|---|---|---|
| 1 (1.3, 1.7, 1.12, 1.13, 1.14, 1.20 | До проєкту Закону в цілому | Згідно з пояснювальною запискою проєкт Закону розроблено з метою імплементації Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1370/2007 від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги пасажирських перевезень залізничним і дорожнім транспортом (далі – Регламент ЄС).<br>Комплексний аналіз змісту та структури проєкту Закону, зокрема, в частині стилю і викладу тексту, вказує, що деякі його положення не відповідають принципу юридичної визначеності, адже містять незавершені механізми правового регулювання тощо. Це може бути результатом дослівного відтворення у ньому окремих рамкових положень Регламенту ЄС без належного врахування особливостей національних засад нормопроєктування.<br>Варто враховувати, що імплементація міжнародних актів у національне законодавство не передбачає механічного копіювання, натомість норми мають викладатися відповідно до вимог законодавчої техніки, щоб уникнути неоднозначного тлумачення, ускладнення застосування та правової невизначеності.<br>З огляду на вказане, окремі положення проєкту Закону, на нашу думку, потребують доопрацювання на смисловому, стилістичному та граматичному рівнях, а також належної конкретизації з метою створення логічного, послідовного та завершеного механізму правового регулювання, зокрема:<br>*проєкт Закону оперує поняттями без розкриття їх змісту* для цілей проєкту Закону *та/або формулюваннями,* що унеможливлює їх належне та однозначне розуміння та тлумачення.<br>Наприклад, в частині використання формулювань «суспільно важливі послуги одного типу» та «населені пункти, які мають обмежену транспортну доступність». З огляду на зазначене, пропонуємо розглянути доцільність включення таких термінів як «суспільно важливі послуги одного типу» та «населені пункти, які мають обмежену транспортну доступність» до статті 1 законопроєкту, яка містить визначення термінів*»;*<br>у частині другій статті 7 проєкту Закону формулювання *«в користування за ринковою ціною»* залишає відкритим питання щодо змісту такого користування, правової підстави його виникнення та суті словесної конструкції «за ринковою ціною» у контексті такого користування; | Проєкт Закону потребує перегляду |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | словесна конструкція *«прийняти рухомий склад на заздалегідь визначених фінансових умовах або за ринковою ціною»* не надає відповіді на питання щодо його змісту та ідеї, яку в нього закладав розробник.<br>Якщо мова йшла про повернення майна, яке було надано у користування, то звертаємо увагу, що, наприклад, у відносинах оренди майна використовується формулювання на зразок «у разі припинення договору найму наймач зобов'язаний негайно повернути наймодавцеві річ у стані, в якому вона була одержана, з урахуванням нормального зносу, або у стані, який було обумовлено в договорі» (частина перша статті 785 Цивільного кодексу України);<br>пропоновані положення в частині використання формулювання *«наприкінці дії договору про послуги»* не забезпечують дотримання вимоги щодо юридичної визначеності, оскільки не надають змоги однозначно визначити конкретний момент, у який компетентний орган має прийняти від оператора послуг рухомий склад.<br>На наш погляд, положення подібного змісту потребують доповнення чітким визначенням моменту, з якого має здійснюватися відповідна дія, або встановленням, що порядок та строки її здійснення визначаються умовами договору, що у свою чергу забезпечить належний рівень правової визначеності для відповідних суб'єктів | |
| 2 (1.4, 1.7) | Статтею 1 проєкту Закону, зокрема пропонується визначити термін «субвенція з Державного бюджету України місцевим бюджетам на фінансування договорів про надання суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом у приміському сполученні» (далі — субвенція на залізничні перевезення) — цільовий міжбюджетний трансферт з Державного бюджету України місцевим бюджетам, що надається на умовах співфінансування для часткового відшкодування компетентним органам витрат на | Правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин визначаються Бюджетним кодексом України (далі – Кодекс).<br>Відповідно до частин першої та другої статті 23 Кодексу будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету здійснюються лише за наявності відповідного бюджетного призначення, якщо інше не передбачено законом про Державний бюджет України.<br>Бюджетні призначення встановлюються законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет) у порядку, визначеному цим Кодексом.<br>При цьому слід враховувати, що бюджетна система України і Державний бюджет України встановлюються виключно цим Кодексом та законом про Державний бюджет України.<br>Якщо іншим нормативно-правовим актом бюджетні відносини визначаються інакше, ніж у цьому Кодексі, застосовуються відповідні норми цього Кодексу (частина друга статті 4 Кодексу) | Запропоновані проєктом Закону положення є предметом регулювання Бюджетного кодексу України та закону про Державний бюджет України на відповідний рік |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | виплату компенсації операторам послуг у приміському сполученні відповідно до укладених договорів про послуги.<br>Частиною сьомою статті 9 проєкту Закону пропонується, що обсяги фінансування суспільно важливих послуг з Державного бюджету України, у тому числі субвенції на залізничні перевезення, передбачаються щорічно в законі про Державний бюджет України відповідно до Бюджетного кодексу України | | |
| 3 (1.16) | До абзацу третього статті 1 проєкту Закону щодо вживання у ньому формулювання *«суб'єкт господарювання комунальної або державної форми власності, який належить до сфери управління компетентного органу»* | Стосовно вживання у наведеному положенні проєкту Закону вказаного формулювання зауважуємо, що 28 серпня 2025 року введений в дію Закон України № 4196-IX «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб», який має на меті вилучення з правового поля України низки застарілих організаційно-правових форм юридичних осіб.<br>Елементом реформи є внесення змін цим Законом до низки законодавчих актів щодо вилучення з них застарілої термінології.<br>У свою чергу зазначаємо, що вказаний Закон оперує термінологією *«юридичні особи, єдиним учасником (засновником) яких є держава та/або територіальна громада», а також (юридичні особи, у статутному капіталі яких 50 відсотків акцій (часток) належать державі та/або територіальній громаді».*<br>Разом з цим, Закон України «Про управління об'єктами державної власності» для визначення суб'єктів господарювання, управління якими здійснюється Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, у тому числі компетентним органом, застосовують, зокрема, але не виключно, такі формулювання:<br>«*юридичні особи, єдиним учасником (засновником) яких є держава»;*<br>*«юридичні особи, у статутному капіталі яких 50 відсотків акцій (часток) належать державі» або частка держави становить величину, що забезпечує їй право вирішального впливу на діяльність таких юридичних осіб* | Абзац третій статті 1 Закону у редакції проєкту Закону потребує доопрацювання з урахуванням зазначеного |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 4 (1.7) | Абзацом сьомим статті 1 проєкту Закону передбачається, що залізничний пасажирський перевізник (далі - перевізник) - *суб'єкт господарювання, який має відповідну ліцензію* та основною діяльністю якого є перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом (за умови, що послуги тяги забезпечуються цим суб'єктом) | Аналіз абзацу сьомого статті 1 Закону у редакції проєкту Закону, у якому надається визначення поняття «залізничний пасажирський перевізник», свідчить, що таким перевізником є суб'єкт господарювання,основною діяльністю якого є перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом, та який має *відповідну ліцензію*.<br>При цьому звертаємо увагу, що вказане положення Закону у редакції проекту Закону не забезпечує належної ясності викладу та точності опису положень проекту акта, що порушує принцип юридичної визначеності, оскільки у ньому не обумовлено про яку саме «відповідну ліцензію» йде мова, що має отримати залізничний пасажирський перевізник.<br>Так, відповідно до пункту 24 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягає такий вид господарської діяльності як перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським, автомобільним, залізничним та повітряним транспортом, міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом | Абзац сьомий статті 1 Закону у редакції проєкту Закону потребує доопрацювання з метою його уточнення |
| 5 (1.7, 1.12, 1.15) | Абзацами тринадцятим-чотирнадцятим частини першої статті 3 проєкту Закону пропонується встановити, що у разі, якщо маршрут поїзда у приміському сполученні проходить територією двох або більше територіальних громад, *відповідні місцеві компетентні органи* здійснюють передбачені цим Законом повноваження щодо організації суспільно важливих послуг *спільно в межах співробітництва територіальних громад, що здійснюється відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад».*<br>Порядок співробітництва, зокрема, *місцевих компетентних органів* для організації суспільно | Відповідно до підпункту «в» пункту 5 частини першої статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність» (набрав чинності, вводиться в дію через один рік з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні) норми права, що містяться у нормативно-правовому акті, мають відповідати вимогам спорідненості та логічної послідовності їх викладення.<br>Крім того слід зазначити, що згідно з пунктом 2 статті 1, пунктом 2 статті 2 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» співробітництво територіальних громад (далі - співробітництво) - відносини між двома або більше територіальними громадами, *що здійснюються на договірних засадах* у визначених цим Законом формах з метою забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей, ефективного виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень.<br>Співробітництво ґрунтується, зокрема, на принципі добровільності. | Абзаци тринадцятий-чотирнадцятий частини першої статті 3 проєкту Закону потребує доопрацювання з урахуванням зазначеного. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | важливих послуг *визначається Кабінетом Міністрів України.* | | |
| 6 (1.7) | Частинами другою, четвертою статті 3 проєкту Закону пропонується встановити, що для забезпечення виконання повноважень згідно з цим Законом та підвищення ефективності їх виконання компетентні органи можуть створити *уповноважене підприємство та передати йому виконання всіх або окремих повноважень*, передбачених цією статтею.<br>Обсяг завдань з *реалізації повноважень* компетентного органу та порядок взаємодії між компетентним органом та уповноваженим підприємством, в тому числі в разі передачі останньому компетентним органом лише *частини своїх повноважень*, визначається рішенням компетентного органу. | Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.<br>Звертаємо увагу, що Конституція України, закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» не містять положень, які б надавали можливість передачі їх повноважень відповідним підприємствам.<br>Крім того у змінах до закону України «Про співробітництво територіальних громад» (підпункт 3 пункту 4 Розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону) уповноважене підприємство, утворене кількома суб'єктами співробітництва *для здійснення функцій компетентного органу у сфері організації суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом*. | Проєкт Закону потребує доопрацювання з урахуванням зазначеного. |
| 7 (1.16) | Абзацом третім частини сьомої статті 5 проєкту Закону передбачено, що компетентні органи зобов'язані забезпечити оприлюднення інформації про укладені договори, *у тому числі про застосування прямого укладення договору* | Пропоноване положення в частині використання формулювання *«у тому числі про застосування прямого укладення договору»* неповною мірою узгоджується з термінологією, що використовується в інших положеннях проєкту Закону, що може зумовлювати неоднозначність у його застосуванні.<br>Так, аналіз положень проєкту Закону свідчить, що для позначення випадків оформлення договірних відносин поза межами конкурентних процедур закупівлі використовується формулювання *«укладення договору про послуги без застосування конкурентних процедур»* | Абзац третій частини сьомої статті 5 проєкту Закону потребує редакційного доопрацювання з урахуванням наведеного |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 8 (1.14, 1.15) | Абзацами третім – п’ятим частини восьмої статті 5 проєкту Закону передбачено, що *договори про послуги* у міському, приміському сполученнях за рішенням компетентного органу *тимчасово можуть укладатись без застосування конкурентних процедур*, передбачених законодавством про публічні закупівлі, *за виняткових обставин, а саме:*<br>компетентним органом або іншими компетентними органами вже проводиться одночасно декілька конкурентних процедур із закупівлі аналогічних послуг, що може вплинути на кількість та/або якість пропозицій, які ймовірно будуть отримані, якщо договір про послуги буде предметом конкурентної процедури, або<br>потрібні зміни до сфери дії одного або кількох договорів про послуги для оптимізації надання таких послуг | Пропонованими положеннями визначено виняткові обставини, за наявності яких допускається тимчасове укладення договорів про послуги без застосування конкурентних процедур.<br>Водночас надалі цією ж частиною восьмою статті 5 проєкту Закону передбачено інші випадки, за яких компетентним органом може бути прийнято рішення про укладення договору про послуги без застосування конкурентних процедур.<br>Так, згідно з її абзацом шостим *компетентним органом може бути прийняте рішення про укладення договору про послуги без застосування конкурентних процедур*, передбачених законодавством про публічні закупівлі, зокрема, *у випадках, коли* характер послуг за договором має значну технічну та/або географічну специфіку (протяжність, складність мережі, технічна та географічна ізоляція, специфічні послуги, що охоплюються договором), *а також якщо* такий договір про послуги призведе до значного покращення якості послуг або економічної ефективності, або обох, порівняно з раніше укладеним за результатами застосування конкурентних процедур договором про послуги.<br>Таким чином, в межах однієї частини восьмої статті 5 проєкту Закону передбачено дві групи випадків укладення договорів про послуги без застосування конкурентних процедур, що, у свою чергу, залишає відкритим питання необхідності такого розмежування та співвідношення відповідних підстав | Проєкт Закону в цій частині потребує перегляду та доопрацювання з урахуванням наведеного |
| 9 (1.13, 1.15) | Частиною шостою статті 6 проєкту Закону передбачено, що *у разі зміни оператора послуг компетентний орган може встановлювати вимогу* щодо прийняття новим оператором послуг працівників, які були залучені до надання відповідних послуг попереднім оператором послуг, із забезпеченням | Пропоноване положення потребує уточнення в частині співвідношення його абзаців.<br>Так, відповідно до абзацу першого частини шостої статті 6 проєкту Закону компетентний орган *«може встановлювати»* вимогу щодо прийняття новим оператором послуг працівників попереднього оператора, тобто встановлення такої вимоги є правом, а не обов’язком компетентного органу. Водночас абзацом другим цієї частини встановлено обов’язок включення до тендерної документації та договору про послуги переліку працівників, яких стосується «така вимога», без уточнення, що відповідний обов’язок виникає лише у разі встановлення компетентним органом зазначеної вимоги. | Частина шоста статті 6 проєкту Закону потребує перегляду та доопрацювання з урахуванням наведеного |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | збереження їхніх трудових прав та гарантій, передбачених законодавством про працю, колективними договорами та умовами трудових договорів.<br>*Тендерна документація та договір про послуги повинні містити перелік працівників*, яких стосується така вимога, а також інформацію про їхні трудові права, умови оплати праці та інші істотні умови трудових відносин | Також з огляду на те, що пропонованим положенням встановлюються *вимоги як до договору про послуги, так і до тендерної документації*, постає питання щодо доцільності його розміщення у частині шостій статті 6 проєкту Закону, предметом регулювання якої є виключно договір про послуги.<br>Водночас звертаємо увагу, що вимоги до тендерної документації, зокрема щодо її обов'язкового змісту, визначені частиною третьою статті 5 проєкту Закону | |
| 10 (1.14, 1.20) | Частиною дев'ятою статті 6 проєкту Закону передбачено, що компетентні органи мають право вживати надзвичайних заходів для відновлення суспільно важливих послуг в разі їх зупинення, або для відвернення ризику такого зупинення. Такими надзвичайними заходами може бути укладання нового договору про послуги або продовження терміну дії діючого договору про послуги понад передбачений цією статтею строк без застосування конкурентних процедур, передбачених законодавством про публічні закупівлі. *Строк дії надзвичайних заходів не може перевищувати двох років* | Пропоноване положення *в частині визначення строку дії надзвичайних заходів* не забезпечує дотримання вимоги юридичної визначеності, оскільки не визначає момент, з якого має обчислюватися встановлений строк дії надзвичайних заходів | Частина дев'ята статті 6 проєкту Закону потребує доопрацювання з урахуванням наведеного |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 11 (1.7) | Частиною десятою статті 6 проєкту Закону пропонується передбачити, що, зокрема, рішення компетентних органів, які стосуються *укладення договорів про послуги,* в тому числі рішення щодо проведення конкурентних процедур відбору оператора послуг або *рішення про укладення договору* без застосування таких процедур, можуть бути оскаржені заінтересованими особами до Уповноваженого органу з питань державної допомоги відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», *з урахуванням Закону України «Про адміністративну процедуру»*, а також у судовому порядку. | У свою чергу повідомляємо, що Закон України «Про адміністративну процедуру» (далі – ЗАП) регулює відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ шляхом *прийняття та виконання адміністративних актів*.<br>Адміністративний акт - рішення або юридично значуща дія індивідуального характеру, прийняте (вчинена) адміністративним органом для вирішення конкретної справи та спрямоване (спрямована) на набуття, зміну, припинення чи реалізацію прав та/або обов'язків окремої особи (осіб) (частина перша статті 1, пункт 3 частини першої статті 3 ЗАП).<br>Тобто, враховуючи те, що запропоновані до врегулювання, зокрема, у частині десятій статті 6 проєкту Закону відносини пов'язані з виникненням договірних відносин, вони не належать до предмета регулювання ЗАП. | Проєкт Закону потребує доопрацювання. |
| 12 (1.4, 1.7) | Відповідно до частин другої, третьої, шостої статті 10 проєкту Закону *оператори послуг подають звіт незалежного аудитора* компетентному органу, *уповноваженому органу з питань державної допомоги та органу державного фінансового контролю* не пізніше шести місяців після закінчення фінансового року.<br>Центральний орган виконавчої влади, уповноважений на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю, здійснює контроль за цільовим та | Правові та організаційні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні визначає Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» (далі - Закон).<br>Відповідно до частини першої статті 1, частини першої статті 2 Закону здійснення державного фінансового контролю забезпечує центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, уповноважений Кабінетом Міністрів України на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю (далі - орган державного фінансового контролю).<br>Головними завданнями органу державного фінансового контролю є: здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, державних фондах, фондах загальнообов'язкового державного соціального | Запропоновані положення проєкту Закону потребують перегляду та доопрацювання з огляду на предмет регулювання проєкту Закону та повноваження органу державного фінансового контролю, визначені Законом |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | прозорим використанням коштів компенсації.<br>Центральний орган виконавчої влади, уповноважений на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю *може перевіряти правильність розподілу витрат і доходів, отриманих в результаті виконання договорів про послуги, та іншої господарської діяльності оператора послуг.*<br>*Оператори послуг зобов'язані надавати* уповноваженому органу з питань державної допомоги, *центральному органу виконавчої влади, уповноваженому на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю* та незалежному аудитору *документи, інформацію та пояснення, необхідні для здійснення контролю, аудиту та перевірок* відповідно до цієї статті. | страхування, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, в тому числі суб'єктах господарювання, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належить суб'єктам господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно (далі - підконтрольні установи), за дотриманням бюджетного законодавства, дотриманням законодавства про закупівлі, діяльністю суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ, за судовим рішенням, ухваленим у кримінальному провадженні.<br>Статтями 8, 10 Закону визначені основні функції і права органу державного фінансового контролю | |
| 13 (1.16) | У частині четвертій статті 10 проєкту Закону вживається термін «аудиторські *висновки*» у відповідному відмінку | Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудиторський звіт – це *документ, підготовлений суб'єктом аудиторської діяльності* відповідно до міжнародних стандартів аудиту та вимог цього Закону *за результатами аудиту фінансової звітності* (консолідованої фінансової звітності, комбінованої фінансової звітності) | У частині четвертій статті 10 проєкту Закону слово «висновок» у відповідному відмінку пропонуємо замінити словом «звіт» |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 14 (1.7, 1.16) | Абзацом третім частини другої статті 11 проєкту Закону передбачено, що не пізніше як за рік до оголошення конкурентної процедури закупівлі суспільно важливих послуг компетентні органи зобов'язані оприлюднити інформацію про майбутню організацію суспільно важливих послуг, що *включає попередню дату початку та тривалість договору про послуги* | Пропоноване положення в частині формулювання *«тривалість договору про послуги»* неповною мірою враховує термінологію Цивільного кодексу України, який для позначення періоду, протягом якого сторони можуть реалізувати свої права та виконати свої обов'язки за договором, використовує термін *«строк».*<br>Так, згідно з частиною першою статті 631 Цивільного кодексу України строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки відповідно до договору | Абзац третій частини другої статті 11 проєкту Закону потребує редакційного доопрацювання з урахуванням наведеного |
| 15 (1.12) | Підпунктом 3 пункту 4 Розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону пропонується внести зміни до Розділу III «Форми співробітництва» Закону України «Про співробітництво територіальних громад», зокрема доповнивши його статтею $12^1$, якою передбачається, що договір про співробітництво у формі спільної організації суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом, на додаток до загальних вимог цього Закону. | Водночас у проєкті Закону відсутні положення, які б вносили відповідні зміни до частини першої статті 4 Закону України «Про співробітництво територіальних громад», якою врегульовано перелік форм співробітництва. | Підпункт 3 пункту 4 Розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону потребує доопрацювання. |
| 16 (1.7) | У проєкті Закону вживаються мовні конструкції *«центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту», «центральний орган виконавчої* | Так, зазначені конструкції слід привести у відповідність до положень Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», відповідно до якого, якщо мова йде про міністерство, вживається конструкція *«центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики …»,* а якщо мова йде про інший центральний орган виконавчої влади, який відповідно до законодавчих актів не має повноважень, притаманних міністерствам, то вживається конструкція *«центральний орган виконавчої влади, що реалізує* | Проєкт Закону потребує доопрацювання. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | *влади, уповноважений на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю»* у відповідних відмінках. | *державну політику …»* (частина друга статті 1, частина перша статті 6, стаття 7, частина перша статті 16, частина перша статті 17 Закону). | |
| 17 (1.16) | Проєкт Закону в частині слів *«межі території територіальної громади міста Києва», «межі території територіальної громади міста Севастополя», «жителі територіальних громад».* | Вказані терміни не узгоджуються з термінологією Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України - місто-герой Київ». | Проєкт Закону потребує доопрацювання метою вживання термінології законодавства України. |
| 18 (1.20) | В цілому до положень проєкту Закону щодо вживання у ньому формулювань *«*уповноважене *підприємство* – некомерційне *підприємство», «*уповноваженим *підприємством», «*уповноваженого *підприємства» «*таке *підприємство»* | Стосовно вживання у проєкті Закону вказаних формулювань зазначаємо, що 28 серпня 2025 року введений в дію Закон України № 4196-IX «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб», який має на меті вилучення з правового поля України низки застарілих організаційно-правових форм юридичних осіб, у тому числі таких як «*підприємство*».<br>Так, відповідно до частини першої статті 13 цього Закону *створення юридичних осіб в організаційно-правових формах* державного підприємства (зокрема, *державного некомерційного підприємства, комунального некомерційного підприємства) <u>забороняється</u>.*<br>У свою чергу зауважуємо, що пунктом 11 статті 17 «Прикінцеві та перехідні положення» зазначеного Закону передбачено, що державні та комунальні некомерційні підприємства протягом перехідного періоду, передбаченого цим Законом, у своїх найменуваннях слова «державне некомерційне підприємство» або «комунальне некомерційне підприємство» замінюють відповідно словами<br>«*державне некомерційне товариство» або «комунальне некомерційне товариство».*<br>Зміна організаційно-правової форми юридичної особи з державного некомерційного підприємства або комунального некомерційного підприємства на відповідно державне некомерційне товариство або комунальне некомерційне товариство здійснюється державним реєстратором юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань під час державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських | Положення проєкту Закону в частині застосування у них наведених формулювань потребують доопрацювання з урахуванням наведеного |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | формувань, щодо її найменування, передбачених абзацом першим цього пункту, без подання окремої заяви та без справляння адміністративного збору.<br>Зміна найменування державного або комунального некомерційного підприємства відповідно до вимог цього пункту не вважається його перетворенням.<br>Таким чином, державні, комунальні некомерційні підприємства протягом перехідного періоду, передбаченого вказаним Законом, мають бути перейменовані в державні, комунальні некомерційні товариства | |
| 19 (1.20) | В цілому до тексту проєкту Закону в частині застосування у ньому формулювання *«підприємств, установ, організацій»* | Щодо вживання у тексті проєкту Закону вказаного формулювання зазначаємо, що воно є застарілим та базувалося на положеннях Господарського кодексу України.<br>Зауважуємо, що 28 серпня 2025 року введений в дію Закон України № 4196-IX «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб», який має на меті вилучення з правового поля України низки застарілих організаційно-правових форм юридичних осіб, у тому числі таких як «підприємство».<br>У свою чергу реформування полягає у запровадженні перехідного періоду на три роки для поступового припинення «підприємств» і їх перетворення у товариства.<br>Елементом реформи є внесення змін цим Законом до низки законодавчих актів щодо вилучення з них застарілої термінології «підприємства».<br>З огляду на що більш сучасним підходом для позначення відповідних суб'єктів є застосування формулювання *«юридичні особи, незалежно від організаційно-правової форми».*<br>При цьому варто враховувати, що Закон України «Про управління об'єктами державної власності» оперує термінологією «юридичні особи, єдиним учасником (засновником) яких є держава», а також «юридичні особи, у статутному капіталі яких 50 відсотків акцій (часток) належать державі» | Проєкт Закону в частині застосування наведеного формулювання потребує перегляду |
| 20 (1.14) | До законопроєкту в частині використання мовних конструкцій<br>«на визначеному маршруті пасажирського поїзда або *в межах визначеної території*»<br>(стаття 1 проєкту Закону); | Наведені положення статей 1, 3 в частині використання словесних конструкцій «*в межах визначеної території*» та «*у визначеній територіальній зоні*» потребують взаємоузгодження з метою дотримання принципу нормопроєктувальної техніки щодо єдності та уніфікованості термінології | Проєкт Закону потребує перегляду |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | «на визначеному маршруті пасажирського поїзда або *у визначеній територіальній зоні*» (стаття 1, 3 проєкту Закону) | | |

Чек-лист 4

**Оцінка відповідності проєкту Закону України «Про організацію суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом» принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків**

**Підсумкова оцінка: відповідний.**

**Критерії оцінки:**

| | | |
|---|---|---|
| **1** | ***Проєкт акта законодавства:*** | |
| 1.1 | відповідає міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та резолюціям міжнародних конференцій, міжнародних організацій, її органів | так |
| 1.2 | відповідає національному законодавству України у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків | так |
| 1.3 | внаслідок прийняття нормативно-правового акта неможливе в короткостроковій або довгостроковій перспективі погіршення/послаблення захисту прав жінок/чоловіків | так |
| 1.4 | при підготовці проєкту акта законодавства зібрані та проаналізовані дані з розбивкою за статтю та віком | – |
| 1.5 | при підготовці проєкту акта законодавства визначені та враховані потреби жінок і чоловіків, хлопчиків та дівчаток | – |
| 1.6 | не містить положень прямої або непрямої дискримінації, підбурювання або утиску на основі статі особи або групи осіб | так |
| 1.7 | забезпечує збалансовану участь та рівні можливості для жінок і чоловіків різних груп у виборчому процесі, прийнятті рішень на всіх рівнях, представленості у державних органах та органах місцевого самоврядування, політичній чи громадській діяльності | так |
| 1.8 | не містить положень, які можуть призвести до обмеження прав або можливостей жінок або чоловіків у соціально-економічній сфері, доступі до інфраструктури та послуг, зайнятості, праці та одержанні винагороди за неї, у сфері підприємництва та соціального захисту, громадянства, шлюбу, сімейних відносин, материнства і батьківства, охорони здоров'я тощо | так |
| 1.9 | позитивні дії мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, спрямовану на усунення юридичної/фактичної нерівності у можливостях жінок і чоловіків щодо реалізації прав і свобод | так |

Чек-лист 5

**Оцінка відповідності проєкту міжнародного договору України, який пропонується схвалити (підписати) згідно з проєктом акта законодавства, Конституції та законам України**

**Підсумкова оцінка: проєкт Закону не є проєктом акта законодавства, яким пропонується схвалення (підписання) проєкту міжнародного договору України.**

**Критерії оцінки:**

| | | |
|---|---|---|
| **1** | ***Проєкт міжнародного договору України відповідає Конституції України*** | |
| **2** | ***Проєкт міжнародного договору України відповідає законам України*** | |
| **3** | ***Інше*** | |